

Raadsvoorstel

Raadsvergadering 1 juli 2008
Voorstel bij agendapunt 10
Documentnummer B&ID/2008/4305

Maasbree, 27 mei 2008

Onderwerp

De aanpak van de financiële problematiek bibliotheekwerk

Al een aantal jaren is landelijk een proces gaande, gericht op een ingrijpende vernieuwing, verbetering en herpositionering van het openbaar bibliotheekwerk. Die vernieuwing betreft enerzijds de inhoud van het werk, anderzijds een herstructurering van het stelsel van bibliotheekvoorzieningen, van het netwerk van plaatselijke bibliotheken (frontoffices) en de bijbehorende ondersteunende diensten. E.e.a. betekent onder meer dat kleinere bibliotheken moeten opgaan in een groter geheel met een bepaalde minimumschaal: de basisbibliotheek.

Eigenlijk al vóórdat het landelijke vernieuwingsproces goed op gang kwam hadden een aantal bibliotheken in onze regio de voordelen onderkend van samenwerking en schaalvergroting. In dat licht besloten de bibliotheekstichtingen van een zevental gemeenten (Arcen en Velden, Beesel, Helden, Kessel, Maasbree, Meijel en Sevenum –tezamen aangeduid als de regio Maas en Peel) tot de oprichting van een 'groeibibliotheek', waarbij successievelijk alle stichtingen zich aansluiten. De mede hierdoor geïnspireerde samenwerking tussen de zeven gemeenten wordt sinds juni 2005 vormgegeven in en door een overleg van de portefeuillehouders bibliotheekwerk, de Stuurgroep Bibliotheekwerk Maas en Peel.

Op voorstel van de Stuurgroep werd eind 2006 door de raden van de zeven gemeenten het gemeenschappelijk beleidskader bibliotheekwerk vastgesteld. Door uw raad werd dit besluit genomen in de raadsvergadering van 12 december 2006. In het beleidskader is onder meer vastgelegd dat elke gemeente ingaande 2007 het subsidie afstemt op het door haar gewenste niveau van dienstverlening (openstellingsuren, specifieke activiteiten enz.) en op de huisvestingskosten van de eigen bibliotheekvestigingen. Tevens dient een oplossing te worden bewerkstelligd voor een eventueel bij de eigen bibliotheekstichting bestaand vermogenstekort en voor andere problemen die een verantwoord opgaan in de nieuwe bibliotheekstichting belemmeren.

Op 18 januari 2007 is door het bestuur van de Groeibibliotheek Maas en Peel de begroting 2007 overgelegd. De daarin opgenomen ramingen van de inkomsten en uitgaven zowel als de kostentoerekening naar de verschillende bibliotheekvestigingen zijn bepaald in goed overleg tussen de Groeibibliotheek en de zeven gemeenten. De Stuurgroep bibliotheekwerk heeft de colleges van de betrokken gemeenten geadviseerd met de begroting in te stemmen en om het daarin voor de eigen gemeente opgenomen resultaat als vertrekpunt te nemen voor het verdere overleg en de besluitvorming betreffende het te verlenen subsidie.

Gewenste omvang bibliotheeksubsidie Maasbree-Baarlo

Volgens de begroting 2007 van de Groeibibliotheek is met de instandhouding en exploitatie van de bibliotheekvestigingen van Maasbree en Baarlo (bij een dienstverlening op het gewenste niveau) een subsidie gemoeid van € 265.146, dat is € 32.615 méér dan het volgens de gemeentebegroting 2007 beschikbare bedrag van € 232.531. Het benodigde subsidie is te verdelen in

- een bijdrage van € 164.046 ter dekking van het tekort op het bibliotheekinhoudelijk werk (de kosten van het eigenlijke bibliotheekwerk min de inkomsten uit contributies, leengelden e.d.), en
- een bijdrage van € 101.080 ten behoeve van de huisvestingskosten.

In de exploitatiekosten van de bibliotheken (en dus ook in het te verlenen subsidie) zijn reserveringen opgenomen van € 8.000 voor de periodieke vernieuwing van de inrichting/inventaris¹ en van € 3.000 voor de periodieke vernieuwing van de in Maasbree en Baarlo aanwezige automatiseringsapparatuur. Met het toestaan van deze reserveringen wordt bewerkstelligd dat ook dergelijke periodieke grotere uitgaven binnen de normale exploitatie kunnen worden bekostigd en dat daarvoor geen afzonderlijk beroep op de gemeente hoeft te worden gedaan. Dit past bij onze beleidsopvatting dat instellingen zelf verantwoordelijk zijn voor de eigen bedrijfsvoering.

Het bestaan van een exploitatietekort in de aangegeven omvang ligt geheel in de lijn van de in vorige jaren door de eigen bibliotheekstichting behaalde resultaten en is zeker geen verrassing. Becijferd kan worden dat bij een zelfstandig voortbestaan van de bibliotheekstichting Baarlo-Maasbree het tekort nog hoger zou uitvallen.

De gekozen oplossing voor de financiële problematiek

Het vorenstaande was voor ons aanleiding met de bibliotheek in overleg te treden over de beste manier waarop het bibliotheeksubsidie op het gewenste niveau kan worden gebracht. Dit met inbegrip van de sanering van het vermogenstekort zoals dat in de jaren vóór 2007 ontstaan is. Zoals door uw raad bij herhaling is uitgesproken is primair gezocht naar een mogelijke kostenvermindering in de sfeer van de huisvesting.

Het overleg met de bibliotheek (de oude en de nieuwe stichting) heeft ertoe geleid dat is gekozen voor het volgende samenstel van maatregelen.

- a. Voor het jaar 2007 wordt het subsidie verhoogd naar het in de bibliotheekbegroting 2007 vermelde bedrag (€ 265.146), voor 2008 worden door maatregelen in de sfeer van de huisvesting de kosten zodanig verlaagd dat het volgens de gemeentebegroting beschikbare subsidie toereikend is.
- b. Om dit te bereiken neemt de gemeente op zo kort mogelijke termijn de beide bibliotheekgebouwen over voor een prijs van € 210.000 voor Baarlo resp. € 236.000 voor Maasbree².
- c. De bibliotheekstichting gebruikt de verkoopopbrengst van in totaal € 446.000 voor (*) het aflossen van de restantschuld van in totaal € 252.000 (saldo per 1-1-2008) op de in 1984 voor de bouw van de bibliotheken afgesloten gemeentelijke leningen, (*) de betaling van de notariskosten die met de verkoop gemoeid zijn (geraamd op € 2.000), (*) de sanering van het op 1-1-2008 aanwezige vermogenstekort van € 78.000, (*) het reserveren van een totaalbedrag van € 114.000 ten behoeve van de in 2010/2011 geplande vernieuwing van de inrichting/inventaris van allebei de bibliotheken. Het te reserveren bedrag wordt toegevoegd aan het al genoemde Bestemmingsfonds inrichting/ inventaris Maasbree-Baarlo, zodat is zeker gesteld dat de gelden uitsluitend voor dit doel kunnen worden gebruikt.
- d. De gemeente verhuurt de beide bibliotheekgebouwen aan de bibliotheekstichting voor een jaarhuur van € 18.715 per gebouw.
- e. De gemeente en de bibliotheekstichting streven ernaar de bibliotheek Baarlo onder te brengen in het gebouw De Engelbewaarder. Daaruit voortvloeiende veranderingen in de door de bibliotheekstichting te dragen huisvestingskosten (huur, energiekosten, schoonmaakkosten enz.) worden één op één doorberekend in het subsidie. De verhuis- en de inrichtingskosten zijn voor rekening van de bibliotheekstichting (te bekostigen uit het Bestemmingsfonds). Gaat de verhuizing door, dan is de gemeente vrij in de herbestemming van het huidige bibliotheekgebouw aan de Markt.
- f. Mocht het project Brede Maatschappelijke Ontwikkeling Maasbree ertoe leiden dat ook een verplaatsing van de bibliotheek Maasbree gewenst is dan wil de bibliotheekstichting daar in principe aan meewerken. Dit onder de voorwaarde dat zowel de nieuwe plek in het dorp als de nieuwe huisvesting op zich beantwoorden aan de eisen die ter zake gesteld mogen worden. Voor wat betreft de financiële aspecten gelden dezelfde afspraken als voor de verplaatsing van de bibliotheek Baarlo (zie punt e).

Te verlenen bibliotheeksubsidie 2008

De verkoop van de beide gebouwen aan de gemeente en het aflossen van de gemeentelijke leningen leidt ertoe dat de bibliotheek niet langer de jaarlijkse rente en aflossing (van in totaal € 58.151) hoeft te betalen. Verder gaan de eigenarenlasten van de gebouwen (belastingen, verzekeringen, onderhoud) over naar de gemeente. Het betreft een bedrag van € 9.800 op jaarbasis. Met de aan de gemeente verschuldigde huur is een jaarbedrag gemoeid van € 37.430. Rekening houdend met nog wat kleinere mutaties kunnen in de nieuwe situatie de huisvestingskosten 2008 worden geraamd op een totaal van € 69.030.

¹ Deze jaarlijkse reservering wordt toegevoegd aan een hiertoe ingesteld 'bestemmingsfonds inrichting/inventaris Maasbree-Baarlo'. Door de vorming van een dergelijk fonds (in plaats van een reserve) wordt bewerkstelligd dat de hierin beschikbare middelen uitsluitend kunnen worden ingezet voor het doel waarvoor ze gereserveerd zijn (voor de bibliotheekvestingen van Maasbree en Baarlo).

² Duidelijk zal zijn dat deze prijzen beneden de feitelijke verkoopwaarde liggen.

De bijdrage 2008 voor het eigenlijke bibliotheekwerk wordt gesteld op € 164.046, zijnde de bijdrage 2007 plus een voorlopige indexering met 2,5%.

Daarmee komt het (voorlopige) subsidie 2008 op een totaal van € 237.198, dat is hetzelfde bedrag dat beschikbaar is volgens de gemeentebegroting 2008.

Gevolgen voor de gemeentebegroting 2008

Door het aflossen van de uit 1984 daterende leningen vervallen in de gemeentebegroting zowel de jaarlijkse inkomsten als de kapitaallasten. Dit verloopt derhalve budgettair neutraal. De aankoop van de beide gebouwen leidt voor het eerste jaar tot kapitaallasten van € 34.937 (€ 446.000, lineair, 30 jaar, 4,5% rente). Daarnaast moeten in de gemeentebegroting eigenarenlasten worden opgenomen voor een totaal van € 9.800. Rekening houdend met de te ontvangen jaarhuur van € 37.430 bedragen per saldo de extra kosten voor de gemeentebegroting € 7.307. Deze meerkosten worden gedekt uit de ruimte die bestaat binnen de begrotingspost kunsteducatie (muziekschool/kunstzinnige vorming). Ter zake zij verwezen naar de raadsinformatiebrief nr. 49 d.d. 24 oktober 2007, kenmerk B&ID/2007/7596.

Aanzuivering van het tekort 2007

De nieuwe bekostigingsafspraken m.b.t. de huisvesting gaan in met terugwerkende kracht vanaf 1 januari 2008. Van de sindsdien al gemaakte kosten zal een verrekening plaatsvinden.

Voor het jaar 2007 is op basis van de oude situatie (zonder rekening te houden met de noodzakelijke bijstelling) een voorlopig subsidie verleend en uitbetaald van € 231.693. De verhoging met € 33.453 tot het voor 2007 noodzakelijke bedrag van € 265.146 kan ten laste worden gebracht van de gelden die hiertoe op de balans zijn gereserveerd uit de minderkosten kunsteducatie.

Samenvatting van het bereikte resultaat

De geschetste aanpak leidt er per saldo toe

- dat de kosten van het bibliotheekwerk en het beschikbaar te stellen subsidie met elkaar in evenwicht worden gebracht,
- dat het vermogenstekort van de bibliotheek wordt gesaneerd,
- dat de bibliotheekstichting gelden kan reserveren voor een (toekomstige) upgradering van de inrichting en inventaris van de beide bibliotheekvestigingen óf voor de eventuele verhuizing naar een inrichting van een ander onderkomen,
- dat de huisvestingskosten van de bibliotheken worden teruggebracht tot een reëel en 'psychologisch acceptabel' niveau,
- dat het opgaan van de bibliotheekstichting in de groeibibliotheek Maas en Peel niet wordt belast met onroerend goed perikelen en andere erfenissen uit het verleden,
- dat de gemeente onder zeer acceptabele voorwaarden eigenaar wordt van de beide bibliotheekgebouwen.

Het bibliotheekbestuur kan zich vinden in de hierboven geschetste oplossing en plaatst daarbij als enige kanttekening dat weliswaar het vermogenstekort wordt weggewerkt maar dat niet is voorzien in de vorming van enig risico- c.q. weerstandsvermogen dat de stichting nodig acht om (tijdelijk) onverwachte tegenvallers te kunnen opvangen. Het college wil ter zake nu nog geen uitspraken doen maar de intergemeentelijke standpuntbepaling in de Stuurgroep bibliotheekwerk afwachten. Mocht dit aanvullende financiële gevolgen hebben dan zullen wij daarop bij uw raad terugkomen.

Voorstel

De gekozen aanpak van de problematiek bibliotheekwerk past binnen het door uw raad uitgezette beleid en valt daarmee formeel binnen de bevoegdheden van ons college. Dat geldt ook voor de hiermee verband houdende wijzigingen in c.q. verschuivingen binnen de gemeentebegroting.

Wij zijn echter van mening dat er sprake is van zodanige beleidsmatige implicaties dat toch een uitspraak van uw raad gewenst is.

Wij stellen voor in te stemmen met de wijzigingen in de subsidiëring van het bibliotheekwerk en met het oplossen van de ter zake bestaande problematiek op de wijze zoals die in het vorenstaande geschetst is. Dit met inbegrip van de aankoop van de beide bibliotheekgebouwen en de eventuele verhuizing van de bibliotheek Baarlo naar het gebouw De Engelbewaarder (de eventuele verplaatsing van de bibliotheek Maasbree komt aan de orde bij de menings- en besluitvorming inzake de Brede Maatschappelijke Ontwikkeling Maasbree). De financiële gevolgen zullen voor wat betreft het jaar 2008 worden meegenomen in de eerstvolgende budgetronde en zullen voor 2009 worden verwerkt in de gemeentebegroting. Voor 2007 vragen wij uw raad er mee in te stemmen dat ter verhoging van het bibliotheeksubsidie voor een bedrag van € 33.453 wordt beschikt over de op de balans beschikbare gelden als gevolg van de minderkosten muziekschool/kunstzinnige vorming.

Dit voorstel is behandeld in de voorbereidende raadsbijeenkomst van 17 juni 2008.

Opbouw raadsdossier	
<i>toezenden</i>	<i>ter inzage leggen</i>
☒ raadsvoorstel ☒ raadsbesluit	☒ beleidskader bibliotheekwerk ☒ raadsinformatiebrief nr. 49 d.d. 24 oktober 2007 betreffende de herbestemming vrijkomende middelen Kunsteducatie

Burgemeester en wethouders van Maasbree,
de secretaris,   de burgemeester,

mr. M.H.M. Ohlenforst   G.C.G.M. Rabelink